

Dieu et mon droit.

WOENSDAG, 21 SEPTEMBER.

Advertentien van Zes regels en daar beneden worden tegen **f1.00** geplaatst; meer dan Zes regels tegen **15 cents**, de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien **35 cents** zegelrecht betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

Eene tweede opmerking omtrent de troonrede is deze: Zij mist alle politieke kleur. Dat is, gelijk onze lezers bekend is, in onze oogen eene verdienste. Wij houden niet van algemeene en onbestemde discussiën over zogenaamde algemeene beginselen van bestuur, omdat zij tot niets leiden, dan tot tijdverlies. Men heeft het den heer Thorbecke in der tijd zeer kwalijk genomen; dat hij bij zijn optreden het: *wacht op onze daden* uitsprak. In dit gezegde van den bekwaamen staatsman ligt een diepe zin. Een programma met der

» Enkele jaren moge onze eeuw hebben gekend, dat de leden der kerk verdraagzaam en rustig te zamen verkeerden, en er van strijd van meeningen bijna niet werd gehoord, voor meer dan 25 jaren is er eene zucht tot veroordeelen, een geest van wantrouwen opgekomen, die de Synodale Commissie ten jare 1862 in haar eerste

Is goedgevonden en verstaan :
Eerstelijk : Aan de Eerste ondertekenaars van het boven omschreven adres voor de persoonlijke ondertekenaars te komen te geven

dat, indien ook al eenige bezwaren tegen het besluit van 30 Julij 11. N. 2 kunnen worden aangevoerd, de overwegende redenen die den Gouverneur-Generaal tot het nemen van den daarbij vastgestelden maatregel hebben genoopt, niet toelaten daarin verandering te brengen, zelfs niet om de uitvoering daarvan te schorsen tot 1 Januarij 1854;

dat, wat betreft het door de adressanten geopperde hoofdbezwaar tegen den bedoelden maatregel, bestaande in de onzekerheid, die het gevolg zal zijn van een variabele wisselkoers, dit bezwaar, indien het een bezwaar kan genoemd worden, uit den aard der zaak voortvloeit, en overal elders plaats vindt;

dat de opgave, die bij genoemd besluit gevraagd is van hen die gouvernements wissels wenschen te ontvangen, is verlangd met het doel, om den Gouverneur-Generaal in staat te stellen, telkens met vermindering zooveel mogelijk van willekeur, den koers der gouvernements wissels vast te stellen in verband met den bestaanden toestand van zaken.

Ten tweede enz.

Extrakt dezes zal worden verleend aan de kooplieden Painestrick & c. s. tot informatie.

Akkoordert met voors. Register
de adj. sekretaris van het Gouvernement
(w. g.) v. Delden.

LUXEMBURG, 14 Sept. Tegenover den *Courrier*, die de schuldigheid der afgetreden regering nitsluitend op den President er van, den heer Willmar wil werpen; laat het *Luxemburger Wort* zich aldus uit: „Zooveel schijnt zeker, dat de niet geringe oorzaak, welke tot de afstreding der regering aanleiding gaf, deze was, dat men daardoor aan den verderfelijken invloed der herbergen en de vreeselijk toenemende zedeloosheid des volks een einde wilde maken. Ook schijnt ons dat niet minder tot de afstreding van het ministerie heeft bijgedragen, de scheuring zelve in het ministerie, waaraan men een einde wilde maken; daar, door de uitsteltende oppositie der mannen van den *Courrier*, (de andere leden der regering) van elken hoe heilzamen maatregel ook, dien de President van het ministerie wilde aanwenden; de uitvoering onmogelijk werd gemaakt. Tevens schijnt het ons dat niet zonder invloed op de afstreding van het ministerie is geweest, het beperken der anarchie, die elk jaar, namelijk in de verkiezingen dieper wortel schoot. „Alleen konserve-tieven zijn het daarin eens, dat de heer Willmar, vergeleken bij zijne democratische kollega's, die schier voor geen middel terugdeinsden, om hunnen aanslag te plaatsen te bezorgen; een zeer achtenswaardig man was. Het *Luxemburger Wort* karakterizeert hen volgenderwijs: „Bij hunne komst aan het bestuur, namen de mannen van den *Courrier* den schijn aan, als wilden zij de Godsdienst en de Kerk regt laten wedervaren. Hunne antecessoren waren intusschen niet van een aard om veel vertrouwen in te boezemen; maar men vreesde de hoop, dat tijd en omstandigheden aan die mannen het verderfelijke hunner vorige strekkingen hadden doen inzien, en hun getoond dat het de eerste pligt eener regering is, jegens de godsdienst van een volk regtvaardig te zijn. Die hoop veroorzaakte dat men van vele zijden de nieuwe regering welwillend te gemoet kwam. Van tierverlede werd het echter bewezen, dat die mannen niets geleerd noch niets vergeten hadden. Zoodra zij zich genoegzaam in hunne magt bevestigd meenden, haastten zij zich in hun waar licht te verschijnen. Slechts bare vrijheid wilden zij voor zich zelf, doch hoegenaamd niet de minste zelfstandigheid dulden; intusschen traden zij dan ook meer en meer met hunne ongodsdienstige en der Kerk vijandige bedoelingen te voorschijn. Maar in denzelfden graad verminderde voor hen de genegenheid des volks. De mannen van den *Courrier* wisten zich echter daarvoor schadeloos te stellen. De herbergen en de daarin stelselmatig voortge-plaatte zedeloosheid waren het, die den geest des volks moeten bezig houden. En men moet bekennen, dat de herberg is ten onzent een zeer groote magt geworden. Eindelijk, in het verleden jaar, meenden de mannen van den *Courrier* openlijk voor den dag te kunnen komen. Zij verzetteden zich stout en openlijk tegen den wil des Konings, die aan het land door het sluiten van een konkordaat rust wilde schenken, en daartoe daarbij tegen de godsdienst van het volk lasteringen uit, die, zoo lang Luxemburg bestaat, niet gehoord zijn geworden. Van dien tijd af waren de mannen van den *Courrier* zedelijk dood; zij hadden zich zelve vernietigd.

Naar wij uit een goetd. bron vernemen, cirkuleert bij den handel een adres aan den minister van finantiën, hetwelk bereids door de voornaamste reeders en handelaars van Amsterdam en Rotterdam geteekend is, en ook aan die der andere zeesteden van ons land, ter ondersteuning zal worden aangeboden. Dit adres is hoofdzakelijk van den volgende inhoud:

Adressanten (kooplieden, eigenaars van schepen of boekhouders van hier te lande gevestigde reederijen)

vangen aan met het oog des ministers te vestigen op de noodzakelijkheid die er door een handelsrijvend land in Nederland is om zich in het algemeen te onttrekken aan de concurrentie met andere handelsrijvende volken mogelijk maakt. Van daar, dat de Europeesche havens wedijveren, om zich, door het verlichten van de kosten die den handel drukken, bij den handel de preferentie te verzekeren. De regten, die onze scheepvaart drukken, gevoegd bij de legging onzer havens, veroorzaken hoogere en den handel meer belemmerende kosten, dan in andere havens van het vasteland van Europa en zeer zeker meer dan in die zeep-laanen, welke onmiddellijk met onze havens konkur-reren. Reeds in Julij 1849, is die stand van zaken door een tal van Amsterdamsche belanghebbenden ten kennis der hooge regering gebracht, blijkende uit de toen over-gelegde bescheiden, o. a. dat de kosten, die op een in- en uitgaand schip van 500 ton drukken, bedragen: te Bremen f426, Hamburg f560, Antwerpen f975 en te Amsterdam f1446.25, welke ongunstige verhouding in hooge mate te wijten is aan de kosten, die ten voordeele van het land geheven worden. Sedert heeft de regering de loods en kanaalgelden verminderd, doch het grootste bezwaar is gelegen in het dusgenaamde last- of tonnegeld.

Herhaaldelijk wendde men zich tot afschaffing van dat tonnegeld tot het hooger bestuur; zelfs de kamers van koophandel en fabrieken trokken zich de zaak aan, schrijvende men het daaraan dan ook toe, dat de laat-stelijk afgetreden minister van finantiën, in 1850, bij de wijziging der scheepvaartwetten, het vooruitzicht op die afschaffing opende. Daarbij is het echter, hoe steeds drukkender die belasting ook werd, tot dusver gebleven. Twee bezwaren spruiten daaruit voort. In de eerste plaats: „hoogere vrachten naar Nederland dan naar mededingende Europeesche havens, waardoor produkten, tot denzelfden prijs ingekocht, hier te lande duurder zijn, dan wanneer ze elders wierden aangevoerd.“ In de tweede plaats: rigten zich vreemde schepen bij voorkeur naar Antwerpen, Hamburg of Bremen, waardoor ladingen overzeesche produkten, die onder andere omstandigheden op onze markten zouden komen, nu de Nederlandsche voorbij zeilen om zich elders te begeven.

De groothandel wordt daardoor belemmerd, en de arbeidende klasse en de algemeene welvaart lijdt er door, vooral wanneer men bedenkt, welk vertier ontstaat door het verhandelen en verwerken van overzeesche ladingen en door de weder uitrusting van hier te lande. hiernaarvalende schepen. Bovendien geeft het tonnegeld elders tot nadeel van Nederlandsche scheepvaart, tot retorsie-maatregelen aanleiding, die bepaald op de kleine vaart drukken, b. v. op de Nederlandsche vaart op Bourdeaux, die steeds lijdt onder een vatgeld, dat, bij wijze van repréaillie, in de Fransche haven wordt geheven. Hier de belasting afgeschaft wordende, zoude zulks tot opheffing der retorsie maatregelen leiden. De groote vaart ondervindt niet minder het bezwarende der belasting; een schip van 600 ton b. v., dat voortdurend in de vaart is, en geacht wordt jaarlijks eene trans-atlantische reis te doen, betaalt niet minder dan f610.20, onverschillig of de resultaten voor de belanghebbenden gunstig of ongunstig waren.

Dagelijks ziet men in andere havens de kosten verminderen, die den handel drukken en belemmeren; onlangs deed zulks nog Hamburg. Daarbij verkeerden de finantiën van ons land in een gunstigen toestand. Uit-hoofde van een en ander verzoeken adressanten erbie-dig, doch met nadruk, dat de nijverheid zal worden ontlast van een drukkend bezwaar, hetwelk den handel met eene verlegging naar elders bedreigt en de scheepvaart belemmert, — en gevolgelijk „dat zal worden besloten tot afschaffing van het last- of tonnegeld.“

(N. R. C.)

Door Z. M. is benoemd tot Grootkruis der Orde van den Nederlandsche Leeuw, Z. Exc. de minister van buitenland-sche zaken van Z. M. den Keizer der Franschen, den heer Drouin de Lhays.

Naar men verneemt zijn door Z. M. te Utrecht benoemd: Tot kommandeurs van de Eikenkroon met de Ster, Mr. S. baron van Leeuwen, H.Ds. kommissaris in de prov. Utrecht; Dr. G. J. Mulder, hoogleeraar te Utrecht.

Tot Kommandeurs van de Eikenkroon: Mr. P. Ras, pre-sident van het hoog militair gerechtshof; Mr. J. van Hall, hoogleeraar te Utrecht; Mr. G. W. Moorse, griffier der staten van Utrecht; A. baron Calkoen, lid van het munt-kollegie; Mr. F. A. A. C. baron van Lynden van Sanden-burg, vice-president van het prov. gerechtshof te Utrecht; Dr. A. Vrolik, voorzitter en lid van het muntkollegie; J. Hartman, aartspriester van Utrecht (1); Dr. R. van Rees, hoogleeraar te Utrecht.

Tot kommandeurs der Orde van den Nederl. Leeuw: Mr. N. P. J. Kien, burgemeester te Utrecht; en Jhr. Mr. J. C. Martens van Sevenhoven, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal en president van het provinciaal gerechtshof te Utrecht.

(1) Wij kunnen het aan niets dan aan vergissing toeschrijven, dat de Hoogleer. heer Hartman hier getituleerd wordt: Aartspriester van Utrecht. Het moet blijkbaar zijn: oud-Aartspriester, enz.

Tot ridders der orde van den Nederl. Leeuw: Mr. H. de Laan; J. baron Taets van Amerongen van Natwisch; W. G. Story van Blokland, en Mr. P. de Beaufort, leden van gedeputeerde staten der prov. Utrecht; Mr. A. G. Wijers, burger-meester te Amersfoort; Mr. J. Hinlopen, wethouders te Utrecht; Mr. W. M. J. van Dielen, wethouder te Utrecht; Mr. A. H. Metelerkamp, kantonregter te Utrecht; Jhr. Mr. H. A. M. van Asch van Wijk, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; Mr. J. W. Both Hendriksen, lid van den gemeenteraad van Utrecht; Mr. J. J. van der Hagen van den Heuvel, lid van den gemeenteraad van Utrecht; Dr. S. Karsten, hooglee-raar te Utrecht; Dr. F. C. Donders, hoogleeraar te Utrecht; Dr. P. J. I. de Fremery, hoogleeraar te Utrecht; W. H. de Heus, fabrikant te Utrecht; Mr. L. C. Hora Siccama, lid van het muntkollegie; H. A. Bake muntmeester; Ds. C. G. Montijn, predikant bij de Hervormde gemeente te Utrecht; J. van Santen, Aartsbisschop van Utrecht; Jhr. J. Ortt van Schonauwen, fung. hoofdingenieur van den waterstaat, te Utrecht; Mr. C. L. de Vos, president van de arrond.-regtbank te Utrecht.

Tot ridders van de eikenkroon: F. C. H. baron van Heeckeren van Brandsenburg, kommandant der burger-eerewacht; Mr. H. G. Römer, sekretaris der stad Utrecht; J. H. Kulferath, stads-muziekmeester; D. van Toorenbergen, opper-brandmeester te Utrecht; A. Leegert, schepeling bij den slag bij Doggersbank; Mr. W. van Goudoever, hoofd-kommissaris van politie; Mr. B. C. Walland, kapitein bij de dienst, schutterij te Utrecht; Jhr. Mr. A. A. van Oldenbarneveldt genaamd Witte Tullingh, kapt. bij de dienst, schutterij te Utrecht.

Nog heeft de Koning eenige zeer kostbare geschenken ge-given, als aan Mevrouw de barones van Heemstra, eene ju-weelen kroon, aan de beide freules ieder een juweelen arm-band, en aan den kommandant der studenten-eerewacht, den heer M. Plooy, een juweelen doekspeld.

Z. M. heeft aan den burgemeester der stad Utrecht ter hand gesteld eene som van f1200, voor de algemeene armen-sidaar.

Men verzekert, dat de baron von Maltitz, minister van Rusland te 's Gravenhage, door zijne regering is teruggeroepen.

Bij de plaatselijke kommissie van geneeskundig toe-zigt te Rotterdam zijn aangegeven op 18 September: 66 cholera-lijders, 14 herstelden en 31 overledenen.

Uit Palembang wordt, volgens berigten van den 30 Junij gemeld, dat aldaar eene gewenschte rust heerschte.

De over de Amput Lawang te Tebing Tingie aange-bragte tijding van onrustige bewegingen in de afdeeling Benkoelen, scheen in eerstgemeld landschap nadeelig te werken; het gerucht liep dat eenig volk zich derwaarts zou begeven, om zich bij de oproerigen te voegen; er werden weder pogingen aangewend om in de Marge-Banjoetoe (Marge-Banjoetoe) de rust te herstellen; aldaar zouden eenige meisjes en vrouwen zich tot poeljang hebben opgeworpen; doch de hoofden trachten dit tegen te gaan.

Radja Tiang Alam hield zich in de Lintang Kiri op, waar hij zijne verstandhouding met de slechtgezinden trachtte voort te zetten.

Van Poerwodadie wordt van den 3den Julij gemeld, dat de zware regens die reeds verleden jaar de tweede gewas-aanplantingen deden uitsterven, en in dit jaar zooveel van het padi-gewas, in de afdeeling Grobogan en het zuidelijk gedeelte van Damak, verwoest hebben, nog steeds aanhouden en door zware onweersbuien af-gewisseld worden.

Nadat het van den 25sten Junij jl., tot nu toe, alle dagen vrij hard geregend had, is er in den avond en nacht van den 1sten op den 2den dezen eene hevige gevallen, zoo hevig dat zij bijna acht uren lang aangehouden heeft.

De grond is overal doortrokken van water; en er kan niets gedaan worden aan de zoo noodige aanplantingen van tweede gewas.

Het is ten voorkoming dat de bevolking van de af-deeling Grobogan walligt in in meelijdelijke omstandig-heden zou kunnen komen, hoogst wenschelijk, dat er eene gunstige verandering in de weersgesteldheid komt, en de langdurige natheid van den grond voor droogte-plaats make, ten einde de schade, die aan het padi-gewas veroorzaakt is, nog door eene ruime aanplanting van tweede gewas, vergoed kunne worden.

In de afdeeling Demak, met uitzondering van dat gedeelte hetwelk aan de afdeeling Grobogan grenst, zijn de regens veel minder en op verre na zoo hevig niet.

— Men schrijft uit Sourabaja van den 27 Junij:

„De onophondelijke regens welke van af de maand Mei in deze residentie zijn gevallen, hebben tot nog toe een zeer ongunstigen invloed gehad op de suiker-fabrikatie, zoodat de meeste fabrikanten, zoowel tot besparing van het kostbare verbruik van brandhout, als omdat het regt zeer waterachtig en niet genoegzaam tot rijpheid was gekomen, hebben opgehouden met ma-len, een gunstiger tijd afwachende. De hooftwegen waar langs het riet getransporteerd wordt, zijnde door de regens dan ook onpeijlijk, voor de karrenvoerders berijp-baard, en het is te voorzien, dat ingeval dit buitenge-wone weder blijft aanhouden, zulke belangrijke schade voor de meeste zal ten gevolge hebben.“

— De *Javasche Courant* van den 10den Julij jl. behelzen het volgende:

Batavia, 25 July

In Verk. — In de tweede hand naar doorgeloopen niets omzeggend als afnemers huiverig zijn eenige aankopen te doen. Verkopen zijn dan ook slechts van enkele artikelen en klein gewijze afgesloten, meestal tot iets lager prijzen.

Het gewone goede suiker is reeds verstreken, en aan het tegenstaande waren er ieders maatstap slechts onvoldoende. Het is mogelijk dat in de eerste volgende maanden eenige meerdere vraag ontstaat, doch vrij algemeen wordt zijke betwijfeld, en in ieder geval wordt men dat de prijzen zullen dalen als een gevolg der veranderde wisselkoers. Houder van invoer artikelen willen niet zoo lang mogelijke daarheen verzetten, ten einde de tweede hand geene aanzienlijke winsten te berekenen, en daardoor hun positie te versterken. Echten zal eene gevoelige daling waarschijnlijk afbreuk maken voor komende jaren.

Hollandsche Callicots en Madapollams. De laatste maanden zijn niet de minste aantallen op de markt gekomen, met name van de hand van de Engelsche fabriek. De prijzen zijn reeds dalende. De volgende prijzen zijn in de laatste maanden van de hand gekomen: 5/4, 6/4, 7/4, 8/4, 9/4, 10/4, 11/4, 12/4, 13/4, 14/4, 15/4, 16/4, 17/4, 18/4, 19/4, 20/4, 21/4, 22/4, 23/4, 24/4, 25/4, 26/4, 27/4, 28/4, 29/4, 30/4, 31/4, 32/4, 33/4, 34/4, 35/4, 36/4, 37/4, 38/4, 39/4, 40/4, 41/4, 42/4, 43/4, 44/4, 45/4, 46/4, 47/4, 48/4, 49/4, 50/4, 51/4, 52/4, 53/4, 54/4, 55/4, 56/4, 57/4, 58/4, 59/4, 60/4, 61/4, 62/4, 63/4, 64/4, 65/4, 66/4, 67/4, 68/4, 69/4, 70/4, 71/4, 72/4, 73/4, 74/4, 75/4, 76/4, 77/4, 78/4, 79/4, 80/4, 81/4, 82/4, 83/4, 84/4, 85/4, 86/4, 87/4, 88/4, 89/4, 90/4, 91/4, 92/4, 93/4, 94/4, 95/4, 96/4, 97/4, 98/4, 99/4, 100/4.

Engelsche Callicots en Madapollams. Veelvuldige aanvragen van gebleekte en ongebleekte Shirting in den laatste tijd heeft het artikel onverkooft gemaakt, tenzij tot enorm verlies gevende prijzen. Op Vendutie wordt eene partij 46" zeer licht door Zeewater beschadigd verkocht, die niet meer dan f 8,25 opbragt, voor gelijke kwaliteit werd in het begin der maand f 11,50 uit de hand besteed.

Drills. In het begin der maand had India eene afneming van 500 balen Amerikaansch, a f 8, op speculatie plaats, en biedt men ze te vergeefs a f 3,50 aan, Hollandsche fabriek geheel minimaal, even zoo Engelsche fabriek, waarvan eene belangrijke partij ligt beschadigd in Vendutie a f 3,25 is verkocht.

Satijens goed te plaatsen. Lappin met 1900 voorraad. Cambrics in een doen, en zonder vraag. Gedammasseerd Netel-doeft tot notering aan de man te brengen.

5/4 Orange, Groene, en 6/4 Zwarte Callicots onverkooft.

6/4 Blauwe Salempores, niet veel voorraad en hoogen naam geen vraag.

5/4 Adirapopol, goed Satijen laagw. ten gevolge van grote aanvoren en niet hooger dan f 14,25 aan te nemen. 4/4 en 6/4 blijft goed te plaatsen, mits kleur en kwaliteit goed zijn.

TO: [REDACTED] FROM: [REDACTED] DATE: [REDACTED]